

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, KEDD 1923. március 20.

78. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Választások után

Kár, hogy a destruktív fejlődés szétválasztotta a csillagászatot a jóvendőmondástól. A királyi udvarokból s kancellári rezidenciákból kivestek a horoszkopok, akik az égi tájak változásából jóvendőtök meg a földi élet eseményeit. Milyen jó lenne, ha a csillagok állása, felhők futása, üstökösök ragyogása most is adna fölvilágosításokat földi dolgok értelmére, amire maguk a földi dolgok csak ködös tétovázást s khaotikus bizonytalanságot adnak.

Ki tud többet tegnap óta, hogy, legalább nyers összeállításban ismeri a választások eredményét. Kinek éleslátását teszi biztosabbá az ismert adatok? Ki tud olvasni a tények jelentőségében, ki ismeri fel az utak irányát, amire az eredmény rávilágít?

Attól tartunk, mindegyre a kérdésre nem fogunk konkrét feleletet hallani. Ami közérthető, azzal minden párt a maga álláspontját fogja igazolni. A radikális párt megnövekedését majd el fogják könyvelni a kormányhatalom erejének a számlájára, a demokrata párt bukása dokumentálja, hogy e pártban, melynek a demokrácia hite adott életet, a demokráciától való szöges elfordulása után csak a kormányhatalom tartotta a lelket s a kormányhatalom nélkül s a kormányhatalom ellenére össze kellett esnie a demokráciától elszakadt pártoknak. A Radics-párt maradt az, ami volt, területi terhérdítéssel azonban hatalmas figyelmeztetés és hangos sürgetése a belső béke megkötésének. A kisebb pártok elhullottak, az egymással vetelkedő nagypártok tulsulya alatt. A Német Párt sikere örömdetes; legalább a kisebbségeknek is lesz parlamenti képviselőjük s talán pótolni tudják majd e tekintetben azt a kétségtelen veszteséget, ami Protics kibukásával érte a nemzetiségi békéhez és a belső megegyezéshez fűződő nagy és egyetemes érdekeket. A Német Párt sikere kitűnő bizonyítéka annak is, hogy a Magyar Párt milyen tekintélyes parlamenti képviselőt nyerhetett volna, ha a jogok megadásának és a megadott jogok érvényesítésének nem állott volna senki és semmi útjában.

Ezek a megállapítások a tények első fogalmazásai. Ezeket vitathatják, módosíthatják, színezhetik a pártállások és meggyőződések, anélkül, hogy elérnének a probléma gyökeréig, a kérdések lényegéig, a választások eredményének addig a néma válaszáig, amit feleletül adott a hozzá intézett nagy kérdésekre. Mert ezzel a választással nem döntök el azok

a legnagyobb problémák, melyek a kormányválságot krónikussá s a kormányzat válságát akuttá tették. A legnagyobb kérdésekre nem kaptunk feleletet és ezzel nem kaptunk szigorú utmutatást a jövőre. Az alkotmányvita legdöntőbb kérdésére nincs válasz: a vidovdáni alkotmány érintetlenségének s az alkotmány revizójának követelői nagyjából ugyanolyan számban jöttek be az új választáson, mint amilyenek a feloszlatott nemzetgyűlésen voltak képviselve. Az alkotmány körül folyó harcban jelent-e legalább ellanyhulást ez a választás s nem kell-e attól tartani, hogy ugyanolyan

erővel, de nagyobb reménytelenséggel s a legutolsó kísérlet próbatételének hasztalansága után fog felörölni minden erőt, időt és energiát ez a harc az állami élet legvitálisabb problémái elől? A centralizmus és autonómia, a kerületi és tartományi beosztás, az unionizmus keretén belül az államegység és államföderáció nagy problémáihoz adott-e eligazítást ez a választás? Vagy folytatódnia kell a lavirozásnak, a taktikázásnak, az alkudozásoknak s az ezzel együtt járó személyi harcoknak és bizonytalanságnak? A radikális párt a Korosec-párttal s a Maglaics csoporttal talán több-

seget tud szerezni és Radicsék esetleges távolmaradása talán az ellenzék felé biztosítani is tudja ennek a többségnek uralmát. De az ország már tudja, mennyi belső harccal, anyagi áldozattal, személyes torzalkodással s állandó válsaggal jár ez a koalíciós kormányzás.

Nincs más kiút: meg kell kötni a belső békét. Ennek a közlekedésnek egyetemességét nem igazolja a választás eredményének első fogalmazása, de a tények értelme annál jobban hangoztatja. A béke hívei elbukhattak, de a békének mégis győzedelmeskednie kell.

A választások meglepetései

Kialakul az új parlament képe — A demokrata-párt veresége — Új pártok születtek

Lassankint kialakul a sokféle, — néha egymásnak ellentmondó, nem ritkán egészen hihetetlennek hangzó jelentésből, a hivatalos és nem hivatalos közlések tömkelegéből a választások eredményének igazi képe: az új parlament merőben különbözni fog a régitől, a régi nagy pártok helyzete, számbeli ereje ugyancsak megváltozott, nagy eltérések vannak jobbra is, balra is, és az eddigi parlamenti pártok mellett újjak is születtek. A radikális párt, amely az elmúlt őszön végérvényesen felbontotta a demokratákkal fennálló házassági kötelékeit, mint az új parlament legnagyobb frakciója, szinte governmentális pártként került ki a választási küzdelemből, győzelme oly nagyméretű, hogy ez a körülmény döntő hatással lesz minden bizonnyal az elkövetkező politikai helyzetre, viszont a demokratapártot olyan súlyos vereség érte, hogy az valószínűleg a párt teljes összeroppanását, már eddig is levegőben lógó kétféle oszlását idézheti elő. Új radikális-demokrata koalícióról — amelyet a választások előtt sokan lehetségesnek tartottak, most már természetesen szó sem lehet. A radikálisok kényelmesen válogathatnak azok között a kisebb frakciók között, a melyeknek csatlakozása lehetővé teszi majd a radikális párt többé kevésbé zavartalan és tartósabb kormányalakítását.

A vajdasági választókerületekben a választások szintén sok új és némileg meglepetésszámba menő eredményeket hoztak. A Vajdaság egyrészt megszűnt a demokraták hadkiegészítő területének lenni, másrészt a kisebbségi csoportok és a nemzetiségi pártok most kerültek be először itten a parlamentbe. Lassankint kialakulnak — egyelőre természetesen még halvány vonásokban — konturjai a Vajdaság jövődó politikai térképének: szóhoz jutnak most majd az itt lakó különböző nemzetiségi kisebbségek, a nem szláv lakosság is parlamenti képviselőt kap. Egyelőre a németek és a románok azok, akik az ország parlamentjében a vajdasági

népek igazi képviselőiként fognak szerepelni.

A Vajdaságnak ez a mostani parlamenti képviselete természetesen még korántsem teljes és éppen azért legkevésbé sem kielégítő. A *télmilliónyi magyarságnak egyetlen mandátuma sincsen*. A magyarság volt az egyetlen az ország nemzeti kisebbségei közül, amelynek tömegei távol maradtak a szavazóurnától. Néma tüntetésképp és erőteljes tiltakozással a magyarságot ért példátlan választási jófosztás miatt.

A rossz közlekedési viszonyok és a választási eljárás technikai körülményei miatt most, huszonnégy órával a szavazások befejezése után lehetetlen a választás eredményének teljes képét lerögzíteni. A választási kerületek székhelyén működő főbizottságok nagyrésze még be sem fejezte a szavazatok összeolvasását és a választási jegyzőkönyvek felülvizsgálását, ezenkívül az ország távolabb eső részeiből is hiányoznak a jelentések. Két-három napba is beletelik, amíg teljesen megbízható és végleges kimutatás áll majd rendelkezésünkre a man-

dátumok megosztásáról.

Horvátországból például szintén hiányoznak a választások eredményének konkrét adatai, az innen érkező közlések azonban egyértelműen a Radics-párt elhatározó és főlényes győzelméről szólnak.

Közvetlenül a választások előtt általában az volt a közhiedelem, hogy a mostani választások nem hozhatják meg a parlamenti erők olyan megosztását, amely valamely pártot ha nem is egymagában, de más csoportokkal koalálva normális parlamenti kormányzásra képesíthet. Most, hogy a radikális mandátumok előreláthatólag a száztízet is elérik és ezáltal a kormánytöbbség megalakulásának feltételei bekövetkeztek, az új választások lehetőségét tárgytalanná vált.

Meglepetéseket — bár a mostan ismert választási eredmények még nem véglegesek — már nem igen várhatunk. A legnagyobb két meglepetés: a radikálisok rohamoszerű előnyomulásán és a demokraták drámai lefolyású bukásán már túl vagyunk. Már nem is csodálkozunk rajta.

A vajdasági választások végleges eredménye

A vajdasági választási eredményeket már hétfőn délben megjelent számunkban részletesen közzeltük. Mivel azonban hétfőn délelőtt még egyes járásokban nem voltak az eredmények biztosak, az azóta történt végső összeszámlálás következtében egyes vajdasági választókerületekben a választási eredmények többé-kevésbé módosultak. A végleges eredmények a következők:

A subotikai kerület.

A subotikai kerületben a választások eredményeképpen három mandátumot a radikális párt, kettőt a bunyevác-sokác párt és egyet a szociáldemokrata párt kap. A subotikai kerület képviselői névszerint a radikális párt részéről dr. Radonics Jovan, Jurics Marko, Vuics

Jóco, a bunyevác-sokác párt részéről Raics Balázs és dr. Szudarovic Ferenc, a szociáldemokraták részéről pedig dr. Szekulics Milán.

A választási törvény által előírt választási főbizottság — a törvény által kitűzött időben — a választást követő napon, hétfőn reggel 9 órakor ült össze a városháza kis tanácstermében.

A főbizottság elnöke Metlicsics Jócó dr. a zagrebi hétszemélyes tábla alelnöke, aki vasárnap reggel érkezett Suboticára és tagjai Pletikoszics András dr. főispán-polgármester, Pavlovics István törvényszéki elnök, Protics Márk gör. kel. lelkész és Milics Ivo dr. mint pártbizalmi férfiak.

A főbizottság állapítja meg hitelen az eléje terjesztett hivatalos jegyzőkönyvek alapján a

választások pontos eredményét. A választási elnökök hétfőn délelőtt és délután átnyújtották a választási jegyzőkönyveket a főbizottság elnökének és beszo- gáltatták a leadott és lepecsételt választási golyócskákat.

A bizottság kedden is folytatja a jegyzőkönyvek felülvizsgálatát és így csak szerdán kerülhet sor a képviselői megbízó levelek kiállítására, amit szintén a főbizottság végez el.

A novisadi kerület

szavazatainak megoszlása szerint a radikális pártra négy, a német pártra két mandátum jut. A megválasztott képviselők a radikálisok részéről: *Miletics Szlavko* dr. egészségügyi miniszter, *Gyorgyevics Mita*, dr. *Szijasics Janko* és *Katic Milos*; a német párt részéről pedig dr. *Mozer János* és *Teubel Ferenc*.

A sombori választókerület

A sombori választókerület valamennyi községéből hétfőn délelőttre beérkeztek a jelentések a leadott szavazatokról. Eszerint a sombori kerület 67577 választója közül 45546 adta le szavazatát. A szavazatok aránya az egyes pártok között a következő volt:

német párt	13.852
radikális "	11.596
bunyevác-sokác "	7.509
szociáldemokrata "	5.923
demokrata "	3.359
földműves "	2.142
szerb "	1.165

Eszerint a német-pártra 3, a radikálisokra 2, a bunyevác-sokác-pártra 1 és a szociáldemokratákra 1 mandátum esik.

Képviselők lettek: *Német-párt*: dr. *Krafft István*, *Schuhmacher József* és dr. *Bartmann Károly*.

Radikális-párt: *Trifkovic Marko* törvényegységesítő miniszter és dr. *Lalosevics Joco*.

Bunyevác-sokác párt: *Evelovics Iván*.

Szociáldemokrata párt: *Divác Nedeljko*.

Pancsevoi választókerület

A pancsevoi kerületben csak hétfőn délelőtt ért véget a szavazatok összeszámolása és a délelőtti kombinatív hírekkel szemben csak délután állapították meg végleg a választás eredményét. E szerint összesen 53591 választó szavazott le, ebből

radikális párt	20.652
demokrata "	13.282
román "	7.219
német "	5.668
szociáldemokrata "	3.319
dobrovolyac "	1.707
földműves "	1.036
független munkás "	708

szavazatot kapot. A választási hányados 5954 volt.

A jelenlegi eredmény szerint megválasztottnak tekinthető

4 radikális
3 demokrata
1 román párti képviselőt.

A radikálisokat *Miladinovics Zsarko* volt postaügyi miniszter, *Sztojadi- novics Milán* dr. pénzügyminiszter, *Vitolics Zsiva* földbirtokos és dr. *Grgin Dusan*, a demokratákat dr. *Boskovic Dusan* volt képviselő, *Karas Nikola* tanfelügyelő és *Gyurics Dusan* lelkes, a román pártot pedig dr. *Zsan Joca* fogja képviselni.

Mint már megírtuk, *Debetjacsán*

március 25-ikén utószavazás lesz, mert a jegyző és bíró a választási okmányokat nem vitték be a kovacsicai szavazóhelyre. A főbizottság *Borcsán is pótválasztást rendelt el 25-ikére*, mert az egyes urnák mellett nem voltak kitéve a jelöltjegyzetek.

Tekintettel arra, hogy a német párt csak 286 szavazattal kapott kevesebbet a választási hányadosnál, könnyen lehetséges, hogy a 25-iki utószavazások során a radikálisok rovására ők nyerik el az egyik mandátumot. Így tehát a pancsevoi választások eredménye

Az országos választási eredmények

A Radics párt nagy győzelme Horvátországban — Protics Sztoján nem kapott mandátumot

Az ország többi részéből, a szorosabb értelemben vett Szerbiából, Macedóniából, Horvátországból, Dalmáciából és Szlovéniából érkezett választási hírek itt következnek:

Krusevác

Radikálispárt	12013
Demokratapárt	6518

a többi pártok 4000-nél kevesebb szavazatot kaptak, köztük *Protics Sztoján* is. Minthogy *Proticsot a Szerémségben és Novisadon sem választották meg, most már véglegesnek tekinthető, hogy a nemzeti-ségi jogok szószólója kimaradt az új parlamentből.*

A kruseváci kerületben 3 radikális és 1 demokrata jött be.

Sibenik (Észak-Dalmácia)

Radikálispárt	11465
Drinkovics-Trumbics	8988
Földművespárt	4455
Demokratapárt	3951
Klerikálisok	3245

E szerint megválasztottak 3 radikális (Jovanovics Ljuba miniszter, Szubotics Nikola és Novakovics Nikola), *Trumbics* drt. és *Drinkovics Maté*.

Split-Dubrovnik (Dél-Dalmácia)

Radics	24500
Radikálisok	8400
Demokraták	7500
Trumbics	5700
Szmodlaka	5100
Földművespárt	5300
Kommunisták	2582
Rokkantspárt	629

Ezek a számok azonban még nem véglegesek, mert néhány helyről még nem érkeztek be a jelentések. Az eddigi eredmény szerint Radics 6, a radikálisok 2, a demokraták 1 mandátumot kaptak, az utolsó mandátum még vitás *Trumbics*, *Szmodlaka* és a földművespárt között.

Zagreb-kerület

Radics	25077
Demokraták	8206

A klerikálisok, Frank-párt, radikálisok és szociálisták 2—600 szavazatot kaptak. Radics 10, a demokraták 3 mandátumot kaptak. Itt választották meg *Lukinics Edot*, a parlament utolsó elnökét.

Modrus-Fiumei kerület

Demokraták	3722
Radikális	2066
Radics	15648
Tomljenovics	3725
Klerikális	cca 1500
Kommunista	cca 1500

Az eredmény még nem végleges. Radics 4, Tomljenovics és a demokraták 1—1 mandátumot fognak kapni.

Lika Krbava megye

Demokraták	3755
Radics	3465
Radikálisok	jelentéktelen.

Prabicsevics szűkebb hazája. Az eredmény még nem teljes. A demo-

még mindig nem tekinthető lezártnak.

A becskerekai kerület

választásának eredményeképpen a hivatalos radikálispárt 4, a demokratapárt 1, a földműves Vujicspárt 1, a német-párt 1 mandátumot kapott.

Képviselők lettek: *Radikálispárt*: *Nincics Momcsillo* dr. külügyminiszter, *Stankovics Svetozár*, *Mihajlovics Svetisláv* és *Budisin Joco*. *Német-párt*: *Neuner Vilmos* dr. *Demokrata-párt*: *Setyerov Slavko*. *Földművespárt*: *Vales Nikola*.

Virovitica-megye

Radics	17154
demokraták	4516
Radikálisok	4022

a többi pártok ezren alul. Radics 5, a radikálisok és demokraták 1—1 mandátumot kaptak. *Ribar Ivánt* megválasztották.

Varasd-megye

Radics	3887
Demokraták	2470

a többi pártok ezren alul. Radics 9, a demokraták 1 (*Krizman*) mandátumot kaptak.

Belovar-Körös-megye

Radics	33533
Demokraták	5600
Radikálisok	1811
Frank-párt	1100

Radics 5, demokraták 1, radikálisok 1 (?) mandátumot kaptak. A jelentésbe valószínűleg hiba esuzzott be.

Pozsega-megye

Radics	15419
Demokraták	2833
Radikálisok	2888

Radicsnak 5, a demokratáknak és radikálisoknak 1—1 mandátum jut.

Ljubljana-kerület

Leszavazott több mint 72.000 ember.

Klerikálisok	48342
Kmet-párt	6462
Demokraták	5904
Kommunisták	5585
Radikálisok	2125
Nemzeti szocialista	1509
Szocialista	1245
Susztercsics	739

Eszerint a klerikálisok 9, a kmetpárt (Pucelj) 1 szavazatot kapott. *Zserjav* volt miniszter, éppugy mint *Kukovec Marburgban*, megbukott.

Egész Szlovéniában a mandátumok így oszlanak meg: Klerikális 22, Kmet-párt 1, Demokraták 1 (Ljubljánban), Radics 2 (a Murántulon).

A részletes eredmények

Beogradból jelentik: A belügyminisztériumhoz érkezett hivatalos jelentések szerint az ország egyes kerületeiben a következő eredménnyel zárultak a választások:

Beograd város: 1 demokrata, 1 radikális.

Zagreb város: 2 Radics párti.

Ljubljana város: 1 demokrata.

Beograd kerület: 2 radikális, 2 demokrata.

Szmederovo: 2 demokrata, 1 radikális.

Valjevo: 2 radikális, 1 demokrata, 1 földműves.

Pozsarevac: 4 radikális, 2 demokrata.

Ruánik: 1 radikális, 1 demokrata.

Pirov: 3 radikális (az egész lista).

Kragujevac: 5 radikális (az egész lista).

Vranje: 4 radikális, 3 demokrata.

Krusevac: 3 radikális, 1 demokrata.

Morava: 3 radikális, 2 demokrata.

Nis: 4 radikális, 1 demokrata.

Timok: 3 radikális, 1 demokrata.

Krajina: 2 radikális, 1 demokrata.

Toplice: 3 radikális (az egész lista.)

Csacsak: (nem végleges) 3 radikális, 1 demokrata.

Uzsice: 4 radikális (az egész lista.)

Pety: 2 radikális.

Bitolj: 2 radikális, 2 demokrata, 3 dzsemijet.

Skoplje: 2 radikális, 2 dzsemijet.

Koszovo: 1 radikális, 1 demokrata, 3 dzsemijet.

Kumanovo: 3 demokrata.

Tetovo: 1 radikális, 1 dzsemijet.

Ohrid: 2 radikális.

Rasko: 1 radikális, 2 dzsemijet.

Tikves: 2 radikális, 1 demokrata.

Prizrend: 3 radikális.

Noviszad: 4 radikális, 2 német.

Subotica: 3 radikális, 2 bunyevác, 1 szociálista.

Becskekerek: 4 radikális, 1 demokrata, 1 földműves, 1 német.

Pancsevo: 4 radikális, 3 demokrata, 1 román.

Szombor: 3 német, 2 radikális, 1 bunyevác, 1 szociálista.

Ljubljana: 9 klerikális, 1 kmetpárti.

Maribor: 13 klerikális, 2 Radics.

Szarajevó: 5 Spaho, 2 radikális.

Mostar: 1 radikális (Markovics miniszter), 4 Radics, 2 Spaho.

Virovitica: 5 Radics, 1 radikális, 1 demokrata.

Pozsega: 5 Radics, 1 demokrata.

Varasd: 9 Radics, 1 demokrata.

Modrus—Fiume: 4 Radics, 2 demokrata.

Zagreb kerület: 10 Radics, 3 demokrata.

Lika-Krbava: 3 demokrata, 2 Radics.

Dalmácia: 5 radikális, 2 Drinkovics, 1 Trumbics, 1 demokrata, 1 Szmodlaka, 4 Radics, 1 földműves.

Több kerületből még nem érkeztek meg a végleges eredmények. A belügyminisztérium lehet, hogy agitativ célzatossággal, a következő végeredményt tette közzé:

radikális 118, demokrata 33, klerikális 22, dzsemijet 8, Pucelj 1, németek 7, szocialista 3, földművespárt 12, Radics 62, Spaho 18, Automista montenegrói 2.

Azt a tényt még a félhivatalos híradás sem tudta letagadni, hogy a kormánypárti muzulmánok, *Maglajlic* pártja teljesen megbukott.

Sok ettől eltérő végeredmény is készült a lapok szerkesztőségeiben és a főispáni hivatalokban, melyeket azonban a nap folyamán még nem lehetett ellenőrizni.

Mi a végleges eredmény?

Hétfőn a késő esti órákban végre kiadott a belügyminisztérium egy végleges eredmény-összeállítást, a mely első tekintetre is a valósághoz közelebb állónak látszik, mint az első részletek.

Ez a jelentés a következő:

radikálispárt	107
demokrata	48

és Tomljenovics meg

Reizner, vagyis összesen	50
Radicspárt	70
Klerikálisok	22
Bunyevác	3
Spaho	18
Földműves	9

és egy bizonytalan

Német	7
Trumbics—Drinkovics	2

és egy bizonytalan

Kmetpárt	1
Szerbpárt	1

(Szarajevóban)

Román	1
Montenegrói föderalista	2
Szociálista	2
Dzsemijet	13

Három mandátum már kérdéses,

egy Bihácson, egy Tuzlán és egy Pancsevón.

Alík kimaradtak

Beogradból jelentik: Az új képviselők névsora még ismeretlen, az azonban bizonyos, hogy a következő nagynevű politikusok kimaradtak az új parlamentből:

Radoszavljevics Milán demokrata, Kosztics Cseda radikális, Csubrovics Pál és Angyelics Pál demokrata, Protics Sztoján, Prodanovics Jasa demokrata, Komadinics Milán földművesp., Aracsics földművesp., Ivanics Momcsillo, Szpaszojevics Koszta demokrata, Stefanovics Vidoszláv, Omerovics Dervis és Series Ahmed miniszterek, Maglajics, Zsupanics és Szupilo miniszterek.

Érvénybelépnek

a nemzetközi fuvarlevelek

Megegyezős az utóállamok és Németország között

Novisadról jelentik: A közlekedésügyi minisztérium leiratban értesítette a novisadi kereskedelmi és iparkamarát, hogy a kormány megegyezős létesített Németországgal, Csehszlovákiával, Ausztriával és Magyarországgal arra nézve, hogy ezentel az árutak nemzetközi fuvarlevellel lehet szállítani.

A létrejött megegyezős szerint Csehszlovákiába, Ausztriába és Magyarországra ezentel úgy lehet árut szállítani, hogy a feladó vagy az átvéve állomáson is ki lehet fizetni a fuvar. A nemzetközi fuvarlevellel utóállamok is lehet küldeni az árut, Németország kivételével, ahová irányított küldemények fuvar-tételét legalább az országhatárig ki kell fizetni.

A nemzetközi fuvarlevelen meg kell jelölni az utat, amelyen az áru szállítását kívánja a feladó. Mivel Magyarországon keresztül a szállítás jóval olcsóbb, mint a Zidani-Most-Beograd-i vonalon, ezért bizonyos, hogy ez a vonal lényegesen felszabadul és itt is gyorsabb lesz a szállítás. Az egyezmény április 1-én már életbe lép.

Tárgyalások folynak arra vonatkozólag is, hogy Belgiummal, Svájc, Franciaországgal és Luxemburggal hasonló megegyezős jöjjön létre június 1-től kezdődőleg.

Hadbírósi eljárást

indítanak a temesvári püspök ellen

Glattfelder Gyula dr.-t nem engedni elutazni Romániából a rendőrség

A román kormány mostanában ugyancsak sok kellemetlenségeket okoz az ottani katolikus püspököknek. Csak nemrégiben tessékelték ki gróf Széchenyi nagyváradi püspököt a román szenátusból, most pedig Glattfelder Gyula dr. temesvári püspököt távolította el egyházmegyéje éléről. Bukarestben lehetetlennek téték a püspöknek Romániában való megmaradását. Mint Temesvárról jelentik, Glattfelder Gyulának most kellene elfoglalnia a csanádi egyházmegye Magyarország területén maradt részének egyházi kormányzását, de távozása elé váratlan akadályok merültek fel. Szombaton akart elutazni a püspök, de úgy látszik vissza akarják tartani és hadbírósi eljárás alá venni. Eppen azon a napon, amikor a püspök utrakészen elbucsozott környezetétől és ismerőseitől, a kormányzati temesvári lapjában feltűnést keltő cikk jelent meg, amely nemcsak erősen megtámadta Glattfelder személyét, hanem követelte, hogy a hatóságok ne engedjék a püspököt utrakelni. Megtorló intézkedések foganatosítását sürgeti és egyuttal közli is, hogy a bucsuzól kiadott püspöki pástorlevél miatt

ügyészi eljárás indult, amit a hadbíróshoz tettek át. A hadbírósi illetékességét azzal indokolják, hogy a pástorlevél kibocsátásakor hadiállapot volt Temesváron s a levél olyan kijelentéseket tartalmaz, amelyek miatt a hadbírósi hatáskörébe tartozik az eljárás.

Az eljárás megindult a püspök ellen s már a sziguranca nagy apparátussal házkutatást is tartott a püspök lakásán, aki éppen akkor cso-

magoltatott. Nincsen kizárva, hogy a sziguranca csak az utrakészülő püspök csomagjaiba akart betekintést szerezni, de nem valószínű, hogy elutazása elé is akadályokat gördítenek.

Glattfelder püspök bucsut vett a káptalantól, azonban nem tudja biztosan, hogy nem akadályozzák-e meg elutazását, amivel a házkutatás és a kormányzati újságok után komolyan számol.

A szerb-bolgár határ megtisztítása

A bolgár kormány erőlyesen üldözi a komitációs bandákat Véres harc a parasztok és a komitációs között

Stüpből jelentik: A délszerbiai csapatok megszállták a bolgár határvonalat. A határcsapatok megállapították, hogy Bulgária máris nagyon erőlyes akcióba kezdett a komitációs bandák ellen. Sztabulinszki miniszterelnök nem állott meg az ostromállapot kihirdetésénél a dupniki és petricsi kerületben, hanem katonaságot küldött oda, amely megkezdte a komitációs erőlyes üldözését.

A sorkatonaságon kívül a kormányon levő parasztpárt híveiből 40-50 tagu osztagokat alakítottak, amelyek a határ közelében cirkálnak és üldözik a komitációsakat. Egy ilyen parasztosztag már szombaton harcba keveredett egy komitációs bandával amely hosszú tüzelés után a parasztok győzelmével ért véget. A harc bolgár területen a jugoszláv csapatok szemelattára folyt le. A győzelem után a bolgár parasztok átszóltak a határon a jugoszláv katonáknak:

— Majd elbánnak mi ezekkel, csak tartsatok ti is ki. Már harminc halottunk van és sokat elfogtunk közülük!

A határmenti községek lakossága nagy örömmel fogadja az energikus tisztítómunkát nemcsak a jugoszláv, hanem a bolgár oldalon is. Általános a vélemény, hogy ilyen módon rövidesen teljesen el lehet fojtani a komitációs veszedelmet.

Mint Szófiából jelentik, Sztabulinszki miniszterelnök több bizalmas emberét elküldte a határra, hogy véglegesen likvidálják a komitációs kérdést.

Mint Beogradból jelentik, ottani politikai körökben nagyon jó hatást keltenek a bolgárok erőlyes rendszabályai. A nisi delegáció vezetője, Lázics Zsika belügyi osztályfőnök, aki referált Pasicsnak és Nincsicsnek a konferencián létrejött megegyezősről, már visszautazott Nisbe, ahol kedden fog megtörténni a jegyzőkönyvek kölcsönös aláírása.

Közvetlen tárgyalásokat kezdenek a németek

A franciák a német sajtó ellen — Szabadon bocsátották a német tuszokat

A Wolff-ügynökség jelenti: Buerből: A főpolgármestert és a takarékpénztár igazgatóját, akiket eddig tuszokként őrzetbe vittek, vasárnap este szabadonbocsátották és ez alkalommal Laiguelot francia tábornok közölte velük, hogy a gyilkosság ügyében folytatott vizsgálat során megállapították, hogy

a város lakossága ártatlan.

A nyomok a rendőrséghez vezettek. A gyilkossággal gyanúsított Burchholt és Wittershagen elfogták és a recklinghauseni fogházba való szállítás közben, amikor szökést kíséreltek meg, agyonlőtték.

A Wolff-iroda szerint az állítólagos két tettes közül egyik sem tagja a rendőrségnek.

Burchhof bünyügi tisztviselő, Wittershagen pedig polgári személy, még pedig villamoszerelő. Nem szökés kísérletekor lötték agyon őket, hanem a városháza mögött fekvő téren puskatussal és lövékekkel ölték meg őket, amit a városházter lakói közül többen bizonyíthatnak. Ezenkívül kétségtelegül megállapították Burchhof alibijét is. A gyilkosság elkövetésekor egy távol-eső külvárosban tartózkodott és csak beárulásra tartóztatott le. Wittershagen a gyilkosságról csak másnap értesült.

A franciák a német sajtó ellen

Koblenzi jelentés szerint a franciák által megszállt területen megjelent 1450 újság közül a ruhrvidéki akció megkezdése óta a rajnavidéki bizottság hosszabb-rövidebb időre 445 lap megjelenését tiltotta be. Eddig 82 szerkesztőt és 31 kiadót büntettek meg másfél évig terjedő pénzbüntetésekkel. Kiutasítottak 16 szerkesztőt és 9 kiadót családotól. A meg nem szállt területen meg-

jelent újságok közül 63 lap bevitelét tiltották meg állandóan vagy bizonyos időre.

A németek közvetlen tárgyalásokat kezdenek?

A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: A Newy of the World című újság teljes föntartással számol be arról a berlini értesülésről, hogy

Németország párisi képviselője Poincaré miniszterelnök elé javaslatot terjesztett, amelyek közvetlen tárgyalások megkezdését jelentik.

Ezt a hírt még nem erősítették meg. Jólétesült párisi körök este kijelentették, hogy az egészről mit sem tudnak.

Német újságírók a francia hadbírósi előtt

Berlinből jelentik: A ruhrvidéki francia katonai hatóság Degoutte tábornok parancsára kilenc német hírlapíró tartóztatott le, mert a bueri gyilkosságról jelentéseket küldöttek lapjaiknak. A megszálló csapatok parancsnoka azon a véleményen van, hogy ezek a tudósítók valótlán adatokat tartalmaznak és sértik a francia érdekeket. A tartóztatott újságírók fölött az esseni hadbírósi kedden fog ítékezni.

Párisban letartóztatott egy német képviselőt

Párisból jelentik: A franciaországi kommunista párt szombaton este a Ruhrvidék megszállása ellen tiltakozó gyűlést tartott, amelyen az angol és olasz kiküldötteken kívül két németországi kommunista is szónokolt, mégpedig Möllein thüringiai képviselő és a kommunista ifjusági szervezet képviselője. A gyűlés végén a rendőrség letartóztatta a két olasz kommunistát és Möllein képviselőt és bezárította

őket a legközelebbi kapitányságra. Minthogy Möllein utlevél nélkül jött francia területre, vasárnap délelőtt kiutasították.

A francia katonák újabb gyilkossága

Esseni távirat jelenti, hogy ott a szombatról vasárnapra virradó éjjel francia katonák lelőtték Schulte Kurt nyomdatulajdonost, aki a Handelshof pincéjében állítólag rálőtt a francia szakácsra. Schulte Kurt belehalt sérüléseibe.

A franciák Berlinton várják a jóvátételi ajánlatokat

Párisból jelentik: A francia politika a mostani bonyolult helyzetből egyetlen lehetőséget lát és fogad el a kibontakozásra, azt, hogy Németország józan és pozitív, a valódi teljesítőképességének megfelelő jóvátételi ajánlatokkal áll elő.

Senmiféle közvetítést Franciaország el nem fogad.

Hogy Németország legyőzöttségében is egyenrangú fél: senki kétségbe nem vonja. De a pourparlernak közvetlenül Berlin és Páris között kell megindulnia Berlin kezdeményezésére. Berlin igen jól tudja ezt és itteni információk szerint készül is már rá, ugyanakkor, amikor taktiliai okokból még a törhetetlen elentéllás zenebonájával téveszti meg a világot.

A kezdeményező lépést azonban persze nem Cuno kancellártól várja Poincaré.

Cunóval Franciaország nem tárgyal. Cunót itt elintézettnek tekintik és a jövő emberét Stresemannban látják.

Egy Stresemann-kormányral szemben Franciaország jóindulatu és konziliáns lesz, feltéve, hogy biztosítékot kap, hogy a jóvátétel dolgában a németek többé ki nem játszák.

Botrányba fulladt

Beniczky Ödön komáromi programbeszéde

A rendőrség kardlapozással kergette szét a választási népgyűlés közönségét

Komáromból jelentik: Vasárnap délután kellett volna elmondania Beniczky Ödönnek, Komárom ellenzéki képviselőjének programbeszédét, amely alkalomból Rassay Károly, Kéthly Anna, Györki Imre, Huszár Elemér és Grieger Miklós is elkísérték Komáromba.

A délutáni népgyűlést 3 óra tüzték ki, amikor körülbelül 1400 főnyi tömeg gyűlt egybe Komárom-Ujváros főterén, hogy meghallgassa az ellenzék jelöltjének és kísérőinek beszédét. Ott volt kevés kivétellel az egész város választópolgársága.

Már a gyűlés előtt híre járt, hogy 8-10 fiatalemberről álló csoport, amely a községtől különvölva helyezkedett el, botrányra készül és lehetlenné akarja tenni Beniczky programbeszédének elmondását.

Alig kezdte meg Beniczky programbeszédét

lárma, kiabálás hangzott föl arról az oldalról, ahol a néhány főnyi rendezésre kirendelt csoport állott,

amire Beniczky és Rassay felszólitották a hatóság képviselőit, hogy állítsa helyre a rendet és távolítsa el a botrányt csináló fiatalbereket. A rendőrsztviselő azt válaszolta, hogy ő 20 emberével itt teljesen tehetetlen, mert a hallgatóság kétharmadrésze ellenséges magatartást tanúsít.

Erre Rassay felszólitotta a hallgatóságot, hogy bizonyítsák be, miszerint csak néhány ember akarja a rendet megzavarni és ezért azok, akik Beniczkyt hallani akarják, emeljék fel keziket, amire ezernyi kar emelkedett a

Tevegőbe. Ezután Rassay felszólította a rendőrhatalom képviselőjét, hogy *szerezzen érvényt a törvénynek*, amelynek értelmében a rendzavarókat azonnal le kell tartóztatni. Figyelmeztette egyben a hatóságot, hogy ellenkező esetben a *gyűlés hallgatósága fogja eltávolítani a rendzavarókat és a következményekért előre a rendőrhatalomot tesz felelősé.*

Mivel erre a rendbontók újra zajongani kezdtek,

a publikum nekiesett a rendzavaróknak és elkezdte őket ütlelni.

Erre a rendőrfogalmazó kijelentette, hogy *a gyűlést főszoftaja és a rendőröknek utasítást adott, hogy a tömeget oszlassák el,*

a rendőrök erre azonnal kardot rántottak és az ezernyi tömeget kardlaponni kezdték.

Beniczky amikor látta, hogy milyen erőszakosan kergetik szét a választóit, odament a rendőrfogalmazóhoz és mindössze annyit mondott neki:

Fogalmazó ur, köszönöm önnek a komáromi mandátumot!

Az ellenzéki képviselők a gyűlés főszoftaja után azonnal rögtönzött értekezletet tartottak, amelyen a teendőket megbeszélték és többek között azt is elhatározták, hogy *Grieger Miklós a keddi ülésnapon sürgős interpellációt jegyez be a komáromi gyűlés véres botrányba fullasztása miatt.*

Klebersberg Kuno gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter nyugodtan tartotta meg programbeszédét Komáromban, ugyancsak vasárnap. Klebersberg beszédében élesen támadta az ellenzéket, amelyet azzal vádolt meg, hogy szélsőséges politikájával újabb szerencsétlenségbe viszi az országot. Kijelentette, hogy ő és Bethlen miniszterelnök tették lehetővé, hogy a szociáldemokraták bejussanak a parlamentbe, mert a békeség és mérséklet politikáját követik, amelyet azonban nem engednek szélsőségekbe vinni.

CIRKUSZ

•••

Kártérítés a Tavasz ellen

Kereset a novisadi tőzsdebíróshoz

Jelige: József, Sándor, Benedek
Zsákba hoznak melegét.

Tekintetes Tőzsdei Választott Biróság!

Tisztelettel alulírott adófizető ezennel kártérítési keresettel élek. Tavasz József, Sándor, Benedek alperes ellen s késedelmes és nem megfelelő szállítástól eredő három megtévesztés és alperesnek a költségekben való marasztalását kérem.

Alperes Tavasz József, Sándor, Benedek a fent szóról-szóra idézett és közismert népdal szerint arra kötelezte magát, hogy március 19-ikétől kezdődőleg zsákkal, vagyis zsákszámra melegeget szállít nekem és velem együtt fa-gyoskodó szenvedő társaimnak. A szállítási terminus elérkezett s alperes a kikötött, bár minőségileg meg nem tartozott, meleg helyett közönséges hideg passzát-szelet szállított.

Alperes rosszhiszeműsége a szállítás elmulasztása körül igazolva van, ha figyelembe vesszük, hogy a szállítási terminus betartására s a szállítás megkezdésére minden előkészületi cselekmény megtevése elmulasztotta. Alperesrel évek óta összeköttetésben állok. Ezelőtt a március 19-iki szállítási határidő előtt már megtette a szállításra az előkészületi cselekményeket. Amióta a tek. Választott Biróság jogelődje, a történelem ítélőszéke feljegyezte róla, hogy 1848. évi március idusán zimankós, esős időt líferált, alperes becsületesen már március 15-ikén jelentkezett ibolyával, napfényvel s bejelentette, hogy a fenti terminusokon a tavaszi versek, új tavaszi kosztümök részére szükséges

több zsák melegét beszállítja. De mit cselekedett alperes ez évben? Március 15-ikén, sőt még azután is hideg zuhannyal traktált bennünket. Az eső állandóan esett s a tavaszi költők a tavaszi nátháról voltak kénytelenek verset írni.

A közérkölcsök rettenetes demoralizálódásának jele ez. Ki kell fejeznünk itt azt a gyanunkat, hogy a Tavasz az idén a fatermelők, fakereskedők és esernyőgyárosok megvesztegettek, hogy szállítási kötelezettségének ne tegyen eleget.

A tek. Választott Biróság nem tűrheti, hogy ilyen visszaélésekből ártatlan emberek károsodjanak s azért tisztelettel kérem most, hogy a törvénykezési szünetnek vége van, sürgősen nek megfizetésére ítéletileg kötelezni. megidézni s alább felszámított károk.

Kárigényem a következő körülményekből állt elő:

A télikabátját kinevezett überzicheremet nem nevezhettem ki újra felöltővé 300.— D.

Fát nem vettem, mert pénzem se volt rá, s különben is feleslegesnek tartottam, ennél-nél fogva megfáztam 150.— „

Vettem két szál üvegházi ibolyát az ideáloimnak 800.— „

A feleségem ideges, mert az új tavaszi kosztümjeit nem mutathatja be a korzón 1000.— „

Ennélfogva két meissenai csésze összetört 200.— „

Ennélfogva az orvosnak fizetnem kellett, aki a fejem be-kötözte 50.— „

Nem ülhetek a kávéház előtt s nem nézhetem a nőket 2000.— „

Aki nőt látok, azon is hócipó van 3000.— „

Nem festhettem be a ruhám a frissen mázolt kerti széken s nem követelhettem a tulajdonostól új ruhát 2000.— „

Az Auszterliáz, aki állandóan mellettem kibicel a dardlínál, még nem vethette le a novemberben felvett Jäger ingét 1000.— „

Nem olvashattam tavaszi verseket 0.25 „

összesen: 10.500.— D.

Kérem ezen összeg kifizetésére alperest kötelezni. Ebből a követelésből a fenti cím alatt felszámított 25 parát a békes megegyezés kedvéért hajlandó vagyok elengedni.

Tisztelettel
Neblich Tamás adóalany
Másolta: Santoy.

Pancsevón is garázdálkodtak a felelőtlenek

Abiakbeverés jár ki a nemzetiségi kisebbségek vezetőinek

A választások sima lefolyása után vasárnap éjjel a pancsevoi felelőtlen elemek rombolással és garázdálkodással adták jelét az eredmények fölötti elégtelenségüknek.

Mint Pancsevóról jelentik, vasárnap éjjel 12 órakor az Orjuna több tagja revolverrel lövöldözve, tüntetőleg vonult végig az utcákon és nemtetszésüket hangoztatták amiatt, hogy a Német Párt Pancsevó városában 662 szavazatot kapott. A fiatal emberek a németpárti képviselőjelöltek és vezetők házára elvonultak és beverték azoknak ablakait. Betörték dr. Bartmann Károly Hódágon megválasztott képviselő, husz másik németpárti polgárnak, dr. Gráber László ügyvéd, a Magyar Párt törseinekének, a református lelkésznek és a református hitközség épületének ablakait. A városban a garázdálkodás nagy megbotrányozást keltett és úgy a radikális, mint a demokrata és a többi pártok vezetői is közbeléptek a rendőrségnél, hogy a támadásoknak véget vessen.

Ha sikert akar elérni hirdessen a „BÁCSMEGYEI NAPLO”-ban

Műtétet végeztek az önálló rajnai mozgalom előtt agitátorán

Smeets sógorát agyonlőtte a merénylő

Kölnből jelentik: A merénylőt, aki szombaton este a *Rheinische Republik* szerkesztőjét, *Smeets-et* egy revolvergolyóval súlyosan megsebesítette és sógorát, *Kayser* lapkiadót megölte, még nem sikerült kézrekeríteni. A kölni tartományi elnök a gyilkos nyomra vezetőjének jutalmazására egymillió márkát tűzött ki. Vasárnap három gyanús embert fogtak el, de már szabadiábra is helyezték őket, mert kiderült ártatlanságuk. A súlyosan sebesült *Smeets* szerkesztőn a közközházban műtétet hajtottak végre s eltávolították a golyót. Állapota komoly, de talán sikerülni fog életben tartani.

Magáról a gyilkos merénylőről a rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a tettes azzal jött *Kayser* lapkiadó üzleti helyiségébe, hogy újságokat akar vásárolni. A szobában akkor *Smeets*, *Kayser* és még egy alkalmazott volt. A merénylő amint belépett, négy revolverlövést tett s mikor látta, hogy két ál-

dozata összerogyott, gyorsan elrohant,

A folyosó üvegajtáját véletlenül betörte és az uccán elvegyült a járókelők közé. Az alkalmazottak a folyosón lőttek a merénylő után, de nem találták el. *Kayser* szörnyethalt. *Smeets* szerkesztőnek fejébe hatolt a golyó. Környezete beszéli, hogy *Smeets* az utóbbi időben merénylőtől tartott, mert nagyon sok ellensége volt a rajnai tartomány elszakítására irányuló mozgalom miatt, amelynek ő volt a vezére.

Allandóan francia egyenruhában járt, és a franciák védelme alatt állott. Késztelenül kiderítette a vizsgálat, hogy a tettes nem ismerte áldozatát, mert a titkár vallomása szerint, mikor a merénylő belépett a hivatalos helyiségbe, azt kérdezte, hogy *mellyik a jelenlevők közül Smeets szerkesztő*, mikor aztán jelentkezett, csak rácélezott, de a négy golyó közül egy halálosan találta *Kayser-t*. A titkár nem sebesült meg.

Fegyelmi vizsgálatot indítottak Budapesten a tüntetésekhez kivezényelt rendőrtisztviselők ellen

Kihallgatták a tüntetésben résztvevő egyetemi hallgatókat Szünetelnek az előadások a budapesti egyetemeken

Budapestről jelentik: A főkapitányságon vasárnap egész napon át az egyetemi hallgatóság ügyében végeztek a folytatódó nyomozást. *Dr. Marinovich* Jenő főkapitány a legszigorubb nyomozást rendelte el annak megállapítására, hogy *jogosan használták-e a tüntetőkkel szemben a rendőrök a kardokat*. Az ebben az ügyben szereplő rendőrtisztviselőket, valamint a rendőröket még a szombati napon kihallgatta dr. *Szrubian* Dezső rendőrkapitány. A rendőrtisztviselők és rendőrlégénység szinte egyöntetűen azt vallották, hogy a tüntetők a békes szétoszlásra való fölhívás után olyan *fergető magatartást tanúsítottak — több helyen bántalmazták is a rendőröket —, hogy a rendőrök minden parancsszó nélkül, a pillanatnyi önvédelem szükségéből, rántották ki kardjukat és kergették szét a tömeget*.

A bünyügyi nyomozással egyidőben a főkapitányság fegyelmi osztálya is hivatalból vizsgálatot indított a tüntetéshez kirendelt rendőrtisztviselők ellen.

Előreláthatóan rehabilitálni fogják a megvádolt rendőrtisztviselőket és rendőröket,

bár a tüntetők sorakoztatják ellenük a terhelő tanukat.

Főjelentés gyilkosságra való fölbujtás, rablás és súlyos testi sértés miatt.

Azok közül a diákok közül, akiket az egyetemen garázdálkodók vertek véresre, kevesen tesznek följelentést a rendőrségen. Az első följelentést *Fodor* Márton kötszergyáros tette, aki fiának, *Endrének* súlyos bántalmazása miatt ismeretlen tettesek ellen tett följelentést *gyilkosságra való felbujtás, rablás és súlyos testi sértés miatt*. *Fodor* Endre a közgazdasági egyetem második féléves hallgatóját, amikor előadásra akart menni, megtámadta 50—60 ébredő egyetemi hallgató, akik véresre verték és elrabolták a nála lévő okmányokat. A bajtársi szövetségek tagjai a menekülő *Fodort* az utcára is követték, amíg a több sebből vérző ifjú össze nem rogyott.

Nem engedik be az egyetemre a detektíveket

A rendőrség megkezdte a nyomozást *Glancz* Ernő orvostanhallgató ügyében is. A detektívek vasárnap

kimentek az Állatorvosi Főiskolára, hogy lefolytassák a nyomozást, de a detektíveket az őrtálló diákok nem engedték be a főiskola épületébe.

Bezárták a közgazdasági egyetemet

Az egyetemeken kapujában még mindig őrt állnak a bajtársi szövetségek tagjai és rendkívül szigoruan igazoltatnak minden belépőt. A *Turul-Szövetség* minden egyetemi hallgatónak külön igazolványt ad ki, amelyet nemcsak a belépésnél, hanem az egyetemről való távozáskor is fel kell mutatni. *Zsidó egyetemi hallgatók egyáltalán nem kapnak igazolványt*.

Tekintettel arra, hogy különösen a közgazdasági egyetemen idegen fakultásbeli hallgatók állítanak őrséget és inzultálják a hallgatókat, *Fellner* Frigyes dékán vasárnap úgy határozott, hogy a közgazdasági egyetem beszűnteti az előadásokat.

Hétfőn délelőtt a tudományegyetem kapujából visszavonták a diákőrséget, azonban a többi egyetemeken kapujában még hétfőn is folytak a szigorú igazoltatások. Ennek eredményeképpen hétfőn a most Budapesten elhelyezett pozsonyi egyetemen is megszüntették — egyelőre csak két napra — az előadásokat.

Szegedi jelentés szerint az ébredő egyetemi hallgatók mozgalma hétfőn oda is áterjedt és a budapesti bajtársi egyesületek felhívására a szegedi egyetemre is csak olyan hallgatót engedtek be hétfőn a diákőrségek, akik valamely bajtársi szövetség tagjai.

A budapesti rendőrség azonosítja marát a fegyelmi alá helyezett rendőrtisztviselőkkel

A budapesti rendőrség tisztikarában és tisztviselői testületében óriási megütközést keltett a községi keresztény párt azon határozata, amely a rendőrség ellen foglal állást és különösen az a hír, amely szerint *Marinovich* Jenő főkapitány kénytelen lesz távozni állásából.

A főkapitányságon csaknem egyöntetűen azt hangoztatják, hogy ha ez valóban bekövetkeznék, ennek rendkívül súlyos következményei volnának, mert a *rendőrség tisztviselői kara minden körülmények között azonosítja magát Marinovich Jenő főkapitánnyal*, azonkívül az ügyben szereplő összes rendőrtisztviselővel és rendőrtisztekkel, akik kötelességüket teljesítették.

HIREK

ALÁZATOS KÉRELEM

azon t. c. illetve nagyságos ratikdlis és szocialista párti képviselő urakhoz, akiket a választáson a magyar voksok toltak be a parlamentbe.

Uraságtok a Magyar Párt passzivitása és a próbaképpen leadott magyar szavazatok folytán vasárnap este óta atyának érzik magukat, valóságos és törvényes honatyáknak, akikre szép és nagy kötelességek hárulnak.

Uraságtok most magukkal viszik a mi képünket és viselni fogják a mi képünket ki tudja meddig. Lehet, hogy csak négy-öt hónapig, vagyis szűreig, amikor talán megint választások lesznek, de az is lehet, hogy egészen elviselik, teljesen elnyúvik majd a képünket, vagyis kibőjtölik mindvégig az egész parlamenti ciklust. Annyj mindenesetre bizonyos, hogy most egyidőre nem igen fogunk találkozni önökkel mélyen tisztelt képviselő urak, idelent a kerületeinkben, a képviselők ugyanis választás után rendszerint faképnél hagyják a választókat. Nó, de ez mindig így szokott lenni és erősen él bennünk a remény, hogy majd az új választások alkalmával ismét szerencsétlennek bennünket megjelenésükkel.

Miután régi dolog, hogy minden országban a képviselők a legszórakozottabb, sőt a legfelelősebb emberek, felkérjük Uraságtokat, sziveskedjenek sürgősen göböt kötni a zsebkendőjükre, esetleg följegyezni a noteszukba, vagy krétával felírni otthon a sifon ajtájára, vagy talán jó erősen behajítani a képviselői megbízó levél szélét, magyarul szólva számfüzet tenni a mandátumra, hogy el ne felejtsek a következőket:

1. Mindenek előtt el ne felejtsek ezt, hogy Uraságtok a magyar voksoknak köszönhetik a képviselői mandátumot.

2. Hogy mit ígértek Uraságtok a választás előtt a magyaroknak.

3. Hogy a magyar nyelvű elemi és középiskolákat sürgősen vissza kell állítani.

4. Hogy olyan törvényt csinálnak, a mely a földnélküli magyaroknak sürgősen földet juttat.

5. Hogy a magyar nemzetiségű tőkés- és hadiövezetek és hadiárva most már egy-kettőre megkapják a segélyt és a nyugdíjat.

6. Hogy a magyarság ne legyen többé az országnak egyetlen népe, amelynek még most is csak a félfogára való porcióval van meg a választójoga.

7. Hogy a falukban a rendőr- és csendőrmesterek, meg a jegyzők ne osztogassanak ezentul pofonokat és üszönőt botokat a magyaroknak.

8. Hogy a magyaroknak is legyen már egyszer beleszólásuk a falu meg a város dolgába, meg az adókövetésnél.

9. Hogy a fősztogabírák meg a rendőrkapitányok ne utasítgassanak ki az országból derűre-borura magyar nyelvű állampolgárokat, mint ahogy a múltban olyan gyakran megeselekedtek.

Több dolog most hamarjában nem jut az eszünkbe, de van még néhány vékával. Egyébként, ha valami ügyes-bajos dolgunk lesz, majd tesszük tisztelőtünk Uraságtoknál az országházban, majd kihívjuk Uraságtokat az ülésteremből a folyosóra és előadjuk esetre-esetre a kívánságunkat.

Egyelőre főképpen arra kérjük Uraságtokat, hogy a zsebkendőjükön azt a bizonyos göböt, amit a jobb emlékezet okáért most bizonyára sürgősen megesekőzölnek, a világért se oldják meg. Oldják meg inkább a mi legfőbb, a legégetőbb problémánkat.

Tisztelettel

Azon aktív magyarok, akik nem voltak tisztában azzal, hogy mi is az a passzivitás.

— **Pesics hadügyminiszter a királynál.** Beogradból jelentik: A király hétfőn délelőtt kihallgatáson fogadta Pesics tábornok hadügyminisztert, aki a tárcájának körébe vágó ügyekről tett jelentést.

— **Emléket Lányi Ernőnek!** A Lányi Ernő-alapra a mai napon a következő adományok érkeztek: Báró Hammerstein Rikárd Baba-pusztá . . . . . 400 K „Uzsonna-költség” fejében . . . . . 720 K . . . . . 1120 K

amivel gyűjtésünk legutoljára kimutatott összege 34.600 koronáról 35.720 koronára emelkedik.

— **A német párt agitációja.** A Bácsmegeyi Napló március 15-iki számában megjelent ily című cikkünkre vonatkozólag dr. Kurcz Henrik kulai ügyvéd, nemzetgyűlési képviselő annak megállapítását kéri, hogy Krafft István a torzai népgyűlés után sem tett olyan kijelentéseket, melyek a magyar nemzetiséggel szemben ellenséges érzületet áruinak el.

— **A novisadi kereskedelmi kamara a vasúti forgalom javításáért.** Novisadról jelentik, hogy a novisadi kereskedelmi és iparkamara azzal a kéréssel fordult a subotici vasutigazgatósághoz, hogy a Senta-Novisad között beszüntetett vonatokat, nevezetesen a Sentáról 2 óra 25 perckor induló vonatokat minél előbb állítsa be újra a forgalomba.

— **Somborban tetteleg inzultáltak a német párt egyik jelöltjét.** Mint Somborból jelentik, ott vasárnap este ismeretlen fiatal emberek az utcán megtámadták dr. Jeisel Henriket, a német párt képviselőjelöltjét és tetteleg inzultáltak. A német párt vezetősége a felelőtlen elemek támadása miatt feljelentést tesz a belügyminiszternél.

— **Friedrich uton Musztafa Kemához.** Szmirnából jelentik: Friedrich István nemzetgyűlési képviselő március 17-én Szmirnába érkezett és onnan Adánába utazott.

— **Legújabbfajta valuta.** Szegedről jelentik: A szegedi sütőmunkások mozgalmat indítottak, hogy fizetésüket ezentul kenyérvalutában kapják, még pedig napi egy kiló természetbeni kiszolgáltató kenyéradagon felül nyolc kiló fehérkenyér árát.

— **A magyar kereskedelmi miniszter a szomszédállamokkal való forgalomról.** Budapestről jelentik: Valkó Lajos kereskedelemügyi miniszter a Lers Vilmos báró halálával megüresedett bajai kerület jelöltje vasárnap tartotta Baján programbeszédét, amelyben a következőket mondotta: Az a fontos, hogy mindenkor a gazdasági kérdések legyenek előtérben. Ezek mellett a napi kérdéseknek el kell törpülniök. Még ami a politikai kérdéseket is mindenkor gazdasági szempontból kell elbírálni. Ami a kereskedelmet illeti, annak a szomszédállamokkal való forgalomba kell bekapcsolódnia. Ezután Platthy György, Bartos János, Hermann Miksa mondtak rövid beszédet.

— **Székegy Hona, Kálmán Oszkár és Kósa György** második művészestélyüket március hó 21-én, szardán este fél kilenc órai kezdettel tartják meg a Városi Színházban teljesen új műsorral. Opera részleteken kívül Lányi, Schubert, Schumann, Grieg, Kucsóh dalaikat adják elő. Kévszámú jegy kapható még a Denikó-teráékban és a Kurir hangverseny-irodában.

— **Letartóztattak Novisadon egy szélhámos nőt.** Novisadról jelentik: Az ottani rendőrség letartóztatta özv. Neu Rezsóné hírheft szélhámosnőt, aki már öt ízben volt bűntette és összesen 5 évet és 8 hónapot töltött a börtönben. Neuné legutóbb Beck Miklósz gajdobráni vendéglőstől vett fél 10.000 koronát nem létező szövetre és cukorra és később, amikor a kereskedő az árut el akarta szállítani, nem találta meg Neunét sem. A rendőrség most elfogja a szélhámosnőt, aki a Vajdaság több helyén, állítólag Suboticián is követett el csalásokat.

— **Korlátozzák a hallgatók számát a bécsi egyetemen.** Bécsből jelentik: A bécsi tudományegyetem tanácsa elkészült a hallgatók fölvételének korlátozásáról szóló javaslatával. A javaslat nem a magyarországi numerus clausust veszi alapul, mert a hallgatók fölvételénél ezentul sem fognak felekezeti vagy faji szempontok tekintetbe jönni, hanem csupán a kelet-európai országokból jelentkező egyetemi hallgatók beiratkozását nehezíti meg, ha előképzettségük és kultúralszínvonaluk nem éri el a kívánt mértéket. Rendkívüli hallgatókat ezentul egyáltalában nem vesznek föl, azok pedig, akik már hallgatói a bécsi egyetemen, csak két féléven át folytathatják tanulmányaikat. Rendes hallgatók ezentul is beiratkozhatnak korlátozott számban, a fölvétel azonban attól függ, hogy a kari dékán a jelentkező műveltségét és előtanulmányait a bécsi egyetem hallgatásához elegendőnek tartsa.

— **Grófi Sternberg monstre lovas-ügyei a bécsi rendőrségen.** Bécsből jelentik: A rendőrség hétfőn megidézte grófi Sternberg Adalbertet, aki az utóbbi időben Herberstein grófot, Starhemberg herceget, Lichtenstein János herceget, Croy grófot, Hohenlohe herceget és Fröhlich ezredet hívta ki párbajra. A rendőrség ez afférokra vonatkozóan akarta Sternberg grófot kihallgatni, aki azonban minden bővebb fölvilágosítást megtagadott és csak annyit mondott, hogy a provokálás még nem párbaj, csupán elégtételkérés, amelyet fegyveres elintézés akkor követ, ha az elégtételadást megtagadják.

— **A baranyai menekültek szervezete** annak a közlését kéri, hogy kedden, március 20-án délután 5-7 óra között osztják ki a tagsági igazolványokat a most igazolt tagoknak és azoknak, akik igazolványukat még nem vették át, az egyesületnek a Postanska-utcában, a Karlovic-féle vendéglőben levő helyiségében. Ugyanakkor a menekült szervezet minden tagja szolgáltatson be egy újabb fényképet is.

— **A budapesti közalkalmazottak sztrájkjal fenyegetnek.** Budapestről jelentik: A Budapest fővárosi közalkalmazottak hétfőn adták át Sipőc polgármesternek memorandumukat, amely szerint a közüzemi alkalmazottak legalább 40 százalékos fizetésjavítást követelnek. A memorandum szerint, hogyha csütörtök délutánig nem kapnak kielégítő választ, ugy csütörtökön az öszszbizalmi testület gyűlést tart és szombaton a másodrendű üzemekben már megkezdődik sztrájk. Ugyancsak hétfőn sztrájkba léptek a budapesti fuvaros munkások is.

— **Megkezdődött az osztrák postatisztviselők passzív rezisztenciája.** Bécsből jelentik: Mivel a kormány nem adta vissza a posta-, táviró- és telefon-tisztviselőknek a takarékosági okokból megvont vasúti kedvezményeket, megkezdődött a passzív rezisztencia, ami abból áll, hogy az alkalmazottak betű szerint követelik a szolgálati szabályzatot s így a forgalom hallatlanul nehézkessé válik. A postai szállítványok lekésik a vonatokat, a táviratok továbbítása és kézbesítése órákkal késik. Természetesen ugyanilyen nehézkés a telefonkapcsolás is.

— **Elárulták az antantnak a nyugatmagyarországi fölkelést?** Budapestről jelentik: Barátossy Balog Benedek, a Turán-Szövetség tagja, nemrégiben egy 12 pontból álló panaszlevelet adott át a Turán-Szövetség egyik vezérének, Dömötör Mihály volt belügyminiszternek, a melyekben különböző vádakkal illette Kornay István fővárosi főszám-tanácsost, a Turán-Szövetség egyik tagját. A panaszlevél bejelentette a Turán-Szövetség vezéri tanácsának, hogy Kornay István éjszakánként eljárt a Fő-utcában tartott szabaddóműves gyűlésekre és a nyugatmagyarországi fölkelés alkalmával

olyant követett el, ami földi a hazaárulás lényegét. Kornay István miatt rágalmozási pört indított Barátossy Balog Benedek ellen és a pört most tárgyalta Csilléry dr. büntető bírósági. Barátossy Balog bizonyítani kívánta állításai valódiságát, különösen azt, hogy Kornay a nyugatmagyarországi fölkelést titokban közölte a budapesti antantbizottsággal és ezzel a tettével tanuk előtt is eldicsekedett. A bíróság kihallgatta Csapó László pénzügyi számvevőt, aki elmondotta, hogy a nyugatmagyarországi fölkelés alkalmával Kornay panaszkodott neki, hogy a fölkelés a Hbsburg-restaurációt célozza és hogy ezt megakadályozza, közölte a fölkelés tervét a francia és olasz misszióval. Miután több fontos tanu nem jelent, meg a bíró a tárgyalás folytatását április 7-ére halasztotta.

Gyermek kocsik és gyermek székek legújabb fazon, nagy választékban Krauss Ede Novisad.

Legutolsó divat szerint tavaszi ujdonságok készülnek mérsékelt áron Risztics női-szabónál, Somborska ulica 1.

Fogorvosok, kik saját laboratóriummal nem rendelkeznek, kérjenek árjegyzéket Reinitz i Berger zubotehnički laboratorij Osijek I. Desatićina ulica 11.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetem klinikai volt főnöke végzi. Rendel d. e. 9-12 és d. u. 2-5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota), Telefon 4-52.

— **Orvosi rendelő bór és nemi betegek részére** d. e. 9-1/2-11. d. u. 3-6-ig. (Salvarzan oltások vérba-josoknak) csecsemő és gyermekbetegeknek délelőtt 9-1/2-11-ig. **Dr. Kosztolányi Subotica.** VI. Vilsonova 34.

Dr. Vécei Jenő orvosi rendelője nemi betegek részére rendel délelőtt 7-9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5-7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-ter 5. I. emelet, Vojnich Piroška téle ház.

— **Bór- és nemi betegnek Somborban** rendel **dr. Koralek** lakásán (Weidinger-palota I. emelet) délelőtt 8-10 és délután 2-4 között. Salvarzan-oltások vérba-josoknak.

A Bácsmegeyi Napló 78-ik számához

Aki június 30-ig ezeket a szelvényeket összegyűjti és beküldi az ingyenes biztosítást köti

Izvrš. br. 185/1922.

OGLAS DRAŽBE.

Potpisani sudski izvršitelj s ovim oglasava, da na osnovu rešenja novokanjižkog kr. sreskog suda broj 1623/922, na korist po Dr. Vit. Ludajič advokata iz Sente zastupljenog supr. Adolf Haker ovrhovoditelja — protiv Antal Leva iz Coke ovršenika 354 D 50 p. prpadaka odredjenoj ovrhe zapljenute pokretnosti u vrednosti 2800 Kr. na osnovu rešenja novokanjižkog kr. sreskog suda broj G. n. 2322/922, dalji postupak je odredio, dražba na korist ovrhovoditelja, na licu mesta, to jest u opštini Coke kod kuće ovršenika dana 20-og marta t. g. u 9 sati pre podne, kojom prilikom će duse zapljenute pokretnine kao: sobni nameštaj po §§. 107. i 108. čl. LX. 1881. god. najvećoj ponudi za gotov novac, eventualno ispod vrednosti na javnoj dražbi prodati.

Nova-Kanjiža, dne 25. febr. 1923, A. Djurković kr. sreski izvršitelj.

KÖZGAZDASÁG

Vasúti korlátozás a vizáradás miatt. A multheti talajvíz-áradások helyütt erősen megrongálta a vasúti pályát és egyes vonalakon forgalmi zavarokat idézett elő. A Beeskerek—Zsombolya keskenyvágányú vonal szakaszának egy részén még mindig 28 centiméter magasan áll a víz a töltés fölött, úgy, hogy a suboticei vasútigazgatóság ebben az irányban kénytelen volt forgalmi korlátozást elrendelni. A Beeskerek—zsombolyai vonalra az áru-felvételt hétfőtől kezdve négy napra beszüntették, a személyforgalmat pedig Klek és Katarinovac állomások között ideiglenesen átszállással bonyolítják le.

Halasztást szenved a magyarországi vasúti forgalom kibővítése. Budapesten az S. H. S. királyság és Magyarország vasúti megbízottai között megtartott konferencián február végén — mint ismeretes — megállapodás jött létre, hogy a darabáru-forgalmat április 1-én megnyitják a két ország között és ugyanekkor megindul a forgalom Szőreg—Oroszlámos, Virovitica—Bano és Magyarbóly—Pélménostor határállomások felé is. A budapesti konferencia határozata szerint a két ország vasúti delegátusainak még március elején Beogradban újabb megbeszélést kellett volna tartaniok az új vonatok menetrendjének és egyéb technikai részleteknek megállapítása végett. Mint értesülünk, a beogradai tárgyalásokat még nem tartották meg és azoknak időpontja egyelőre teljesen bizonytalan, úgy, hogy az új vonalak megnyitása és a darabáru-forgalom felvétele április 1-én nem történhetik meg és egyelőre teljesen bizonytalan a budapesti megállapodások végrehajtásának az időpontja.

Újból csökkentik a személyvonatok számát. Mint értesülünk, az

utóbbi napokban a suboticei vasútigazgatóság szénellátása ismét lényegesen csökkent, úgy, hogy az igazgatóság abban az esetben, ha a helyzet nem javul, a jövő héten kénytelen lesz a személyvonatok számát korlátozni. Az igazgatóság egyelőre mindent elkövet, hogy a helyzeten javítson és a korlátozást elkerülje.

Arany és ezüsttárgyak felülbélyegzése. A kereskedelemi miniszter az arany- és ezüsttárgyak felülbélyegzésének (repuncirozásának) határidejét 1923 május 31-ig meghosszabbította.

Iparosok képzése. A hivatalos lap mai száma közli a borbély-, viaszbábo-, mézeskalácsos-, építővállalkozó-, puskaműves-, kéményseprő-, hentes-, patkolókovács-, kenyérsütő-, pék-, büregstűtő- és cukrászmesterek képzéséről szóló szabályzatot. A rendelet értelmében ezek a mesterek a beogradai Iparvédelmi Hivatalnál képesítési vizsgálatot tartoznak tenni és a vizsga sikeres letétele után mesteri oklevelet nyernek. A vizsga bizottság jelenlétében teendő le s a bizottság tagjait a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki 3 évre. A vizsga letételét követően kell és a vizsgáztató bizottság a következőkből áll: **borbélyok:** egy orvos és egy önálló borbélymester, **viaszbábo és mézeskalácsos:** egy orvos és egy önálló mézeskalácsos, **építővállalkozó:** egy építész vagy mérnök és egy építési vállalkozó, **kéményseprő:** egy építész vagy mérnök és egy kéményseprő, **hentes:** egy állami állatorvos és egy hentesmester, **patkolókovács:** egy állami állatorvos és egy patkolókovácsmester, **puskaműves:** egy állami puskaműves és egy puskaművesmester, **kéményseprő, pék, büregstűtő, cukrász:** egy orvos és az illető szakma egy mestere.

magát a védelmen és a jobbra ledöntött labdáját Molnár élesen a kapuba lötte. Ugyanebben a pillanatban Orth összecsapott az egyik óbudai játékoskal, kiugrott a térde és elterült a földön. Az MTK győzött, Orthot azonban vállra emelték és úgy vitték ki a pályáról.

Schissler bíró végét jelezte a mérkőzésnek. A közönség a kettős sipjell hallatára átugrotta a korlátokat és vad hajrában az öltöző felé igyekező bíró után vetette magát. Schisslernek sikerült az öltözőbe beugrania, a közönség tehát dühében az MTK-játékosokra, köztük Orthra és Plattböröt támadt. Csunya, siralmas jelenet következett. Néhány ökölcsapás érte a magyar válogatott csapat legjobbjait, de szerencsére még idejében odaértek az óbudai klub vezetői s elejét vették a súlyosabb botránynak.

Rendkívül izgalmas volt a Kispesti AC—MAFC mérkőzése, hiszen olyan bajnoki pontokért ment a küzdelem, amelyek mind a két csapatnak az első osztályban való bentmaradást jelentették. A MAFC csapata az utolsó 20 percben elvesztette a fejét, játékosai erőszakosan kezdtek játszani, amiben Gruber balhátvédő mutatott nem követendő példát. A meccs legnagyobb szépséghibája a bíráskodás volt. A meccs bírja féltékenyülte a mérkőzést.

Csalódást hozott a nap egyetlen nemzetközi mérkőzése az újpesti stadionban, 10.000 főnyi közönség sereglett össze, hogy a bajnokjelölt UTE-t győzni lássa, ez a győzelem azonban nagyon keservesen kikényszerített diadal volt. Az UTE csatársa nem volt jó. Annál jobban és tüzesebben játszott a bécsi WAC-csapat és bizony csak hajszálon múlt, hogy ki nem egyenlített.

Juda Makabbi—U. A. K. 2:2.

Mindkét egyesület nem teljes csapattal állt k és tartalékokkal játszott. A mérkőzés eredménye nem felelt meg az erőviszonyoknak. A mérkőzést az OSKV—MAK ifjúsági csapatainak mérkőzése előzte meg, amely 2:1 arányban végződött az OSKV javára.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, március 19. Buza 455—475, zab 287,50, árpa 315, tengeri, prompt áru 275, liszt, kettős 625, bab 450, korpá 165.

Beograd, március 19. Zárlat: Páris 6,20, London 465—462, Milano 4,70—4,80, Newyork 99—98,75, Genf 18,45—18,50, Berlin 0,48, Prága 2,95, Bécs 0,14, Budapest 2,90, Bukarest 47,50, Amsterdam 39,80—40, Brüsszel 5,20.

Zürich, március 19. Zárlat: Berlin 0,0258 (0,0258), Amsterdam 211,50 (212,50), Newyork 538,25 (538), London 25,29 (25,23), Páris 34,45 (33,70), Milano 25,95 (25,87), Prága 15,95 (15,93), Budapest 0,1525 (0,1575), Beograd 5,425 (5,45), Varsó 0,0125 (0,0125), Bécs 00074 (000,75), Osztrák bélyegzett 00075 (00075).

Budapest, március 19. A devizaközpont jegyzései: Amsterdam 1350—1390, Beograd 34,50—36,50, Berlin 16,50—18,50, Bukarest 16—17, London 16040—16440, Milano 164—170, Newyork 3415—3490, Páris 216—266, Prága 101,25—105,25, Varsó 8—9, Bécs 4,70—4,90, Zürich 635—660, Napoleon 12700.

Nagy áresések a budapesti tőzsdén

Budapestről jelentik: A legutóbbi napok szilárd és bizakodó hangulatát megcáfolva ma váratlanul lanyha irányzat mellett indult meg a tőzsde forgalma. A lanyhaság olyan nagymértetű volt, hogy egyes papírosoknál jelentős áresések állottak elő. A nehéz favoritpapírosok 25—30 százalékat veszítettek ma legutóbbi árfolyamértékükből.

Tagadhatatlan, hogy a tőzsde jó irányzatának ilyen gyors változásában része van a kosztépész újabb megdrágulásának is, amit 6 és fél—7 százalékkal lehetett csak igénybevenni a következő periódusra, de az is bizonyos, hogy más erők is közreműködtek a feltűnő árzuhanásokban. Gazdasági és belpolitikai hírek nyugtalanították a tőzsde közönségét, sőt a kontremín híreket terjesztett kormányválságról és egyebekről.

A legeltűnőbb árzuhanások a vaspiacon következtek be, ahol például a Garz-Danubius 2,800.000 koronás legutóbbi zárókurzusáról 2 millió 250.000 koronára zuhant le. Árvesztése tehát közel 600.000 korona.

A tőzsde déli jelentése a következő:

Az irányzat változatlanul gyöngye. A hetipénzt 7 százalékkal keresték. Árfolyamok:

Ófa 44,750, prol. 48,000, Általános Köszén 315,000, prol. 337,000, Salgó 111,000, prol. 120,000, Konkordia 12,850, prol. 13,500.

Phóbus 9750, prol. 10,400, Karton 34,750, Pamut 47,000—49,000, Ganz-Villamosság 330,000, prol. 360,000, Schlick 22,250, prol. 24,000, Hofherr 38,500, Klotild 13,000, prol. 14,000, Athenaeum 30,000, prol. 33,000.

Viktoria Butor 3025, prol. 3100, Zabolai 22,500, prol. 24,500, Östermelő 64,000, Kistárcsai 14,000, prol. 15,000, Ganz-Danubius 2,450,000, prol. 2,750,000 Fegyver 275,000 pénz, prol. 30,000.

„JUGOSLAVIJA“

ált. biztosító társaság

Tűz-, üzemszünetelés-, üvegtörés-, betörésiopás-, szállítvány-, értéktuldemény-, jég-, baleset-, szavatossági- és életbiztosítások.

Suboticei Vezérügynökség

Kr. Aleksandrova u. 7. I. em. Tel. 3-68.

Csak 1000 dinár

egy öltöny divatos nyári ruha

mérték szerint a legegységesebb kivitelben. Tiszteit vevőim könnyebbségére heti előleges 100 dinár esetleg havi 400 dinár lefizetésre is. Nagy választék finom külföldi szövetekből. 244

NÁVAY ISTVÁN

uridivat szabóüzletében

Subotica, Somborszki put

Nagytemplom möött (Dr. Kiss ügyvéd házában)

(*) Dr. Müller Károly Henrik, a budapesti egyetemi orr- és gége-klinika v. orvosa és a beogradai állami közkórház fül- és gégeosztályának nagy négy éven át volt specialistája rendel orr-, száj-, torok és fülbetegeknek Beogradban Poenkareova ulica 29 sz. alatt

Friss

tényképzési

cikkek

Hauff, Agfa, Verax, Mimosa, N. P. S. Satrap Cellofix stb. érkeztek és

szakfényképezésnek eredeti gyári áron kaphatók

Tenner optikus-nál

Subotica, Kr. Aleksandrova u. 11

Vidéki rendeléseket azonnal, jól csomagolva pontosan intézzük el 5928

VÁROSI JÓDOS GYÓGYFÜRDŐ NOVISAD

PENZIÓ RENDSZER 7212

KITÜNŐ ELLÁTÁS ÉS SZOBÁK ISZAPKEZELÉSEK, SÓSFÜRDŐK, HYDROTHERAPIA, RÖNTGEN-LABORATORIUM, KVARCLÁMPA, DIATHERMA ÉS VILLAMOS KEZELÉSEK. — ÁLLANDÓ FÖRDŐORVOS NYITVA EGÉSZ ÉVBEN — TÉLIKURA

JUST R. T. szövetáruháza Subotica, Városház épület.

Megérkeztek a legújabb divatu ANGOL TAVASZI

1785 szezonszövetek.

Nagy választék. Olcsó árak.

E. SZÉCSI „PHILATELIA“ BÉLYEGHÁZ

Subotica (főposta mellett) Keresek megvételre használt jugoszláv bélyegeket. Névük 30% százalékát fizetem. A jelen forgalmiak közül 1.— 8.— 20.— és 30.— dinár rosokért.

(*) Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandrova-utca 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbróhamlasztás, alkalmatlan hajszaalak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő és szeplőkendőcsök stb. 2804

VÁROSI ADÓHIVATAL SUBOTICA

Hirdetmény.

A városi Adóhivatal közhírré teszi, hogy a jövedelem-, vagyoadó és hadinyereségadó javaslatok elkészültek és a kivetési lajstromok a Városi Adóhivatalnál I. emelet 62 szám alatt f. évi március hó 20—28-ig közszemlére vannak kitéve.

Értesíti egyben az érdekelt adózókat, hogy a lajstromokat ezen idő alatt jogukban van megtekinteni.

Subotica, 1923. évi március 19.

Városi Adóhivatal.

Ha jó habos

reggeli és uzsonna kávét

szereit, azt csak a STEINER-féle cukrászdában kaphat. Jelašičeva ul. 1 kávé abonama 120 dinár.

Uj vendéglő megnyitás!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a volt Landovics ugynevezett

„Bácska“ vendéglőt átvettük és azt e hó 21-én teljesen ujonnan berendezve, a legkényesebb izlésnek megfelelően megnyitjuk.

A legfőbb törekvésünk oda irányul, hogy ugy a legjobb ételek és italok, ugyszintén pontos kiszolgálásban részesüljön a n. é. közönség.

Abonenseknek külön nagy árengedmény.

Minden este tambura zenekar.

A nagyérdemű közönség szives párfogását kéri Stipan Palotás és Társa vendéglősök. 1819

A puhataszakmában jártas

teleptisztviselőt

expeditort azonnali belépésre keres: REINER LAJOS, NOVISAD.

Meghívó.

A Moholi Segélyegylet - Szövetkezet 1923. évi március hó 25-én, d. u. fél 4-kor a Berecz-féle iskolateremben, határozatképtelenség esetén 1923. évi április hó 8-án ugyanazon időben és helyen fogja

évi rendes közgyűlését

megtartani, melyre a szövetkezet törzsbetétesei ezuton is, tisztelettel meghívotnak.

Az igazgatóság.

Nyereség- és veszteség-számla.

Nyereség: 1. Kamat és illeték 16239 D 92 p. 2. Üzletdíj 162 D 46 p. 3. Nyomtatvány 16 D 15 p. 4. Intésdíj 6 D. 50 p. 5. Atírásdíj 33 D 40 p. Összesen 16.458 D 43 p.

Veszteség: 1. Tőkésített egész évi magánbetéti kamat 3399 D 40 p. 2. Kifizetett egész évi magánbetéti kamat 222 D 82 p. 3. Tiszti- és szolgafizetés 1441 D. 75 p. 4. Adó 808 D 68 p. 5. Különfélék 1738 D 68 p. 6. Árfolyamkülönbözet 5000 D. 7. Osztalék 2564 D 77 p. 8. Tartalék 1282 D 33 p. Összesen 16458 D 43 p.

Zármérleg.

Vagyon: 1. Kötvényekben 95923 D 64 p. 2. Állami kölcsön 400 D. 3. Készpénz 1923. dec. 31-én 11538 D 34 p. Összesen 107.861 D 98 p.

Teher: 1. Törzsbetétesek számlája 50,566 D 52 p. 2. Magánbetétesek számlája 51.429 D 69 p. 3. Alapítási díjak 387 D. 4. Pénztári maradvány — 40 p. 5. Osztalék 2564 D 77 p. 6. Tartalék 1631 D 27 p. + 1282 D 33 p. = 1913 D 60 p. Összesen 107.861 D 98 p.

Február 17 és 18-a között a vel.-kikindai állomáson

elveszett az

„1001 kaland“ film II. része

A film az országban sehol sem értékesíthető.

A beszolgáltató magas jutalomban részesül.

Meteor Film Subotica, Sokolska ul. 1.

CSEPLŐSZÉN

alkalmas cséplőgarnitúrákhoz.

Kapható:

Prometni Zavod za Ugaj Prometni D. D.

Filijala Novisad

Dunavska ulica 2.

A T. KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

Eredeti angol szövetekből a legújabb tavaszi ujdonságok

mintái megérkeztek

MÁNDICS PÁL

férfi szabó üzletében, Bene Szudarević ul. 34.

Versenyen kívüli árak a legnagyobb cégekkel szemben is. 1864

Kereskedők figyelmébe!

Husvétli ünnepekre kitünő minőségű

tojásfesték

minden színben kapható

1000 levél ára Din. 370.—

Vojvodina R.-T. Novisad,

Dunavska ulica 22.

PAPRIKA

az édesnemestől kezdve minden minőségben legolcsóbb napi árakon nagyban kapható

SZILÁGYI ISTVÁN

Subotica, gázgyárral szemben

Ugyanitt 20—30 hektoliter fehér és siller bor eladó.

SOMBOR LÁTVÁNYOSSÁGA!

KONYOVITS SAVA

DIVAT- és TEXTILÁRU ÜZLET SOMBOR Kr. Aleksandra (Fő) ulica 6.

Megérkeztek a tavaszi ujdonságok:

Női és férfi ruhaszövetek. A legfinomabb angol, francia és cseh kosztüm szövetek. — Francia selymek, crep-de-sin, charmós, crep-giorgette, crep-marokkin, crep-super, muslin-de-sin, taft-papilone, felle és paplanselymek. — Bársonyok.

Batiszt és grenadin. — Etamin és zefir stb. stb.

Menyasszonyi kelengyék. Fehérnemű vásznak. A legkülönbözőbb és legizlésesebb minták. Függyönyök, szőnyegek, ágy- és divántakarók stb. — A legmérsékeltebb árak! A legnagyobb választék!

Legfinomabb lenvásznak!

Legfinomabb lenvásznak!

TELEFON 131.

Hársfa, deszka és padló
nagyon száraz, minden méretben érkezett
PALOCZ MOR
faüzletébe, Sava Tekelije
ulica 10. Berger villany-
malommal szemben.

Oxygen
Mütrágya,
Kék 98/99 %-os
Gépolajok

Tavotta-zsir
Nyersolaj
Padlóolaj

I.-a koks
I.-a faszén
Kocsikenőcs
sarga és fekete
Benzin
Petróleum

Hoffmann-féle
Rizskeményítő 1776
Parafin gyertya
Kátrány fedőlemez
Ia. kovácsszén
legelőnyösebb napi
áron beszerezhető:
Gombos Imre, Sombor
Sv. Rokova ulica 21.
Telefon 186.
Állandó nagy raktár!
Kérjen árajánlatot.

A valódi párisi
LION-NOIR
cipő-crème
újából kapható
**Kaufmann
Hermann**
börkereskedésében
1368 Subotica

25 év óta fennálló
malomépítő vállalat
keres
segítő társat,
ki megfelelő
tőkével
rendelkezik. Ajánlatok a kiadóhivatalban „Régi vállalat” jellegre keretnek. 1980

EKSZEREK és ÓRAK
a legolcsóbbak
ÁDÁM IMRE
ékszerész, Rudics-utca
Sugár-ház 1740
TÖRT ARANYÉRT
mindenképp többet fizetnek!

Vas- és fémöntvényeket
gyárt, nikkelez és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BECSKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON SZÁM 329.

FOGLALKOZÁS
Egy jobb szoptatós-dada ajánlkozik, vidékre is. Cim a kiadóban. 2032

Fehér varrónő ajánlkozik falura vagy tanyára. Érdeklődni lehet: Aksentijevics i Fixmann Beograd, Skopljanska ul. 18. Postfach. 176. 2014

Tükrögyár Suboticán tükrök javítását és üvegtáblák tükrözését pontos kiszolgálás mellett elvégzi. A tükrök és üvegtáblák a Macskovics Vera-féle temetkezési vállalat helyiségében, Jelašičeva-
ulica 6 adandók át.

Gépész, ki a szívógáz-motorkezelésben hosszabb gyakorlattal bír és annak kezelésében teljesen járatos, azonnal vagy április elsőjével alkalmazást nyer. Ajánlatok fizetés és eddig működés megjelölésével Hengermalom, Torontál-Torda v. állomás, Banatski-Dvor. 1976

Perfekt szerb levelező, hosszabb irodai gyakorlattal, német vagy magyar tudással, felvétetik a Béliarnál. 1874

Asztalosok, kik a malomszerelésben jártasak, azonnali belépésre felvétetnek. Kohan-malom, Subotica, Senčanski put. 1921

Gyakornokok rézsiszoló, részletes munkára Meina rézárugyár részére felvétetnek. Medjanski drug.

Józan, megbízható kocsi-sok és malommunkások azonnali belépésre kerestetnek. Ugyanott egy szorgalmas, megbízható gyakornok is felvétetik. Berger Jakab villany-malomban Subotica 2047

Utazó fűszerszakmában, idősebb, jó megjelenésű, állást keres esetleg más szakmában is. Az állást azonnal is elfoglalhatja. Megkeresést „Jövő” jellegre a kiadóba kér. 2038

Jó írással bíró, értelmes, raktárkezelésben jártas hivataloszolga azonnali felvétetik. Cim a kiadóban

8 HP Schutlevort acélöntésű magánjáró, 54 colos, Máv. cséplő, meg-hosszabbított, 320.000 koronáért eladó. Cim: Gábor Gergely, Senta. 1999

Házi munka önálló vezetésére leány vagy magányos asszony jó fizetéssel és jó bánásmóddal mielőbbi belépésre kerestetik. Cim: Wolf-trafik, Vel.-Kikinda. 2043

Ügves szobainast keresek azonnali belépésre éves bizonyítvánnyal rendelkezők irjanak Hirschl Gyula földbírtokoshoz, Potiskitsvetinikola, Torontál-megye. 2012

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din, negyedévre 135 din. Kérdezőkötetnek válaszlevegő mellékelendő.

VÉTEL-ELADÁS

Aranyat veszek 100—150 koronáig. Brilljánst és ékszer a legmagasabb árrban veszek. Ékszerekre a legnagyobb pénzkölcsönt közvetítem. Pátkai I., a Lombard-zalogház volt becsüse. Novák-palota, vasutnál, Ivan Antunović ulica 4, volt Kállai Albert utca. 1958

Iroda-helyiséget átadom annak, aki berendezésmet megveszi. Érdeklődők küldjék címüket a kiadóhivatalba „Május” jellegre.

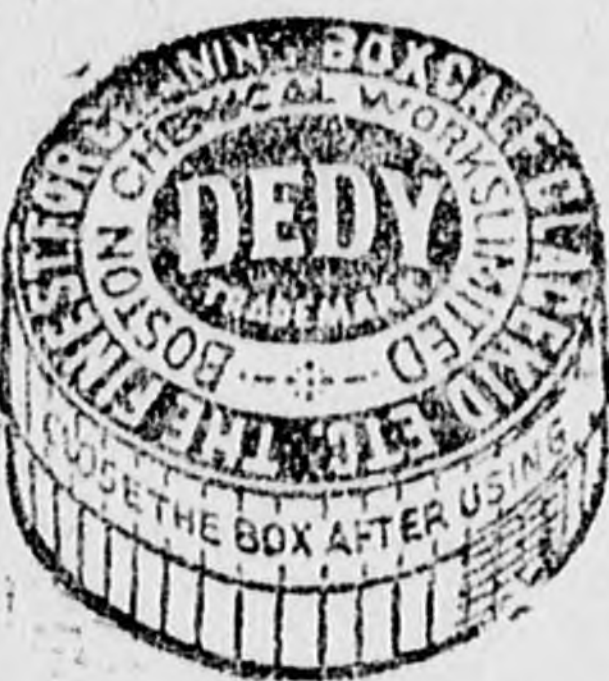
Börkereskedő! Holzspan, (papír), prima, kapható Vujković fiamgmunkáló-gyárban, Subotica. 1965

Tizenegy használt haris-nya kötőgép, egyenként is. Varrógép legjobban állapotban eladó. Schenker spediternél, Subotica, 1990

Ház nagy telekkel eladó. Kertészetnek vagy gyártelepnek alkalmas. Bövebhet Eisler Izsónál, Barátok-temploma során.

Esztergapad, vasgalyu, furógépek és kéziszer-számából álló gépműhely-berendezés, továbbá új és használt kazánfűtővel el-adók Vujković faárugyár, Subotica. 1966

Ajánlunk nyersolajmoto-rokat, elsőrendű gyárt-mány, Climax rendszer, 16 tényleges lóerővel, komplett, 50.000 dinárért raktárról. Record Ipari és Kereskedelmi Rt. Osijek

Minden
asszony, minden
férfi ezt a márkát
dicséri

Depot:

Prva Jugoslov. Kemična Fabrika Novisad.

ТРАЖИМО КОМПАЊОНА

к нашој парној пилану, која постоји
14 год.

РЕРИГ и ВОЛ
власници парне пилане Новиврбас
(Бачка.)

Wir suchen

einen Kompagnon
zu unserem seit 14 Jahren bestehenden

Dampfsägewerk
ROHRIG & WOHL
Dampfsägewerk-Besitzer
Novi-Urvas.

Társat keresünk

gőzfűrészünkhöz, mely 14 év óta fenáll

Röhrig és Wohl

gőzfűrész tulajdonosok, Novi Urvas.

ZÁLOGINTÉZET

Ékszerekre kölcsönt ad. Adás-vétel. Raglánoknak gyapjuszövet olcsón eladó. I. Bogovičeva (Kinizsi) ulica 12.

Négyluku morzsoló, 4 HP motorral, 15.000 dinárért eladó Zentainál, Subotica.

8 HP magánjáró lokomobil 55 colos cséplővel, eladó Zentai János, Subotica. 1890

Törmelék nickelt, rezet, alumíniumot és rétegfémeket legmagasabb áron vesz Martinovics D. D., Kula.

Eladó egy 50—55 HP originál »Otto« Diesel-nyersolajmotor, németországi, 1914-es gyártmány, majdnem új, alig egy évig volt használatban, mindenkor üzemben megtekinthető és rögtön szállítható Reiser és Szedressy gőzhengermalma, Gajdobra, Bácska. 2037

Ház, két szoba konyhá-val, Takács-telep 160, eladó és azonnal átvehető. Érdeklődni ugyanott 2046

KÜLÖNFÉLE

Ha bársonysima, üde arc-bőrt akar, használjon Liliom-crémet, szappant és pudert. — Kapható Illés győgytárban, főpostával szemben. 59

Hegedű! Jegyezze fel cégünket! Bármilyen zeneművet gyorsan és pontosan megkap tőlünk. Moravetz zeneműkereskedés, Timisoara, Románia — Jegyzék ingyen. 1733

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi árrban veszünk vörös, sárgaré, ólom, horganyt, öntött vas-hulladékot. Megyaszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében). Telefon 360. 6028

Maczinger Dezső névre szóló igazolvány pénztár-cával együtt elveszett. Becsületes megtaláló adja le a kiadóban, m 2035

GUMMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska-ut. 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is felvesz.

Heremag, elsőrendű, kapható özv. Galambos Sándornánál, Stari Bečej

Műlábak, műkezek,

egyenestartó fűzők készítő és javító műhelye

Schönbrunn Subotica,
Pašičeva 5. Telefon 275.

Malomnagyobbítás miatt AZONNAL ELADÓ egy 25 HP SZIVÓGÁZMOTOR
Ugyanott egy FŐMOLNÁR jó bizonyítvánnyal azonnalra FELVÉTTÉK.
HETINI HENGERMALOM, HETINI (Tamásfalva (Báuzai))

DIAMANT

Pékek figyelem! „DIAMANT” a Hauser & Szootha gyárból Wien-Stadtinn, békebell minőségben, kapható kizárólag a vezérképviselőtől Jugoszlavia számára

Eduard Dužanec, Zagreb
Lerakat Strossmajerova ul. 10.
Ovakođjunk porakku vagy folyékony utazásoktól.

180
korona

apritott fa

kivánatra házhoz szállítva

Hasábfá kicsinyben és nagyban

Ajánlok viszonteladónak I. rendű darabos meszet.

Werber Emil

Paja Kulundžića ul. 45.

Elsőrendű vető

bükkönymag

kapható

TRGOVAČKO PROMETNO D. D.

za Vojvodinu Subotica

ELADÓ

egy villanyerőre be-rendezett

gyapjúfonoda.

Tökéletesen jó és 160 orsóval dolgozik.

Richter Mihály

Apatin 218. 1945

Rövidáru nagykereskedés részére 2000

csakis komoly, megbízható, e szakmában perfekt Bácska, Bánáthban jól bevezetett UTAZÓ, helyben jól bevezetett eladó helyi ügynök megbízható bolti szolga, valamint kifizető fiuk felvétetnek. Jó kezes szükségüket. Jó az állás incassóval van összekötve: Cim: KURIR

hirdető iroda Subotica —

Telefon: 5—14.

Ujonnán megjelent

szépirodalmi művek, ifjúsági iratok, zeneművek gazdasági és ipari (technikai) szakkönyvek

nagy választékban legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

könyv- és zeneműkereskedésében Subotica.

Papírárak. — Írószerek. — Irodai felszerelések.

Asztalos mesterek és gyárosok figyelmébe!

Ajánlok sombori raktáramról minden mennyiségű külföldi nemes furnirt: Citrom, virágkőris, madár jávor-szemcsés (Fogelaugenahorn) amerikai díj olasz-jávor, tükör mahagoni, cuba mahagoni, Sappali mahagoni, palisander, ugyisint az ezekhez szükséges 3 m/m vastag blindfurnirt is. Szállítható azonnal a megrendelés napján. Ajánlatot szolgál

SPITZER HERMAN, FAKERESKEDŐ

tengerentuli furnirok és összes bútorgyárt. szükséges kélekek nagyban eladása SOMBOR, Karagyorgye ulica broj 8. Vaspályával szemben. Telefon 229 és 228. 1230